

PAMIĘCI ALEKSANDRA PATKOWSKIEGO – 131. ROCZNICA URODZIN

**Są ludzie, którzy swoim życiem i działalnością inspirują.
Takim człowiekiem był urodzony w Ożarowie Kieleckim
Aleksander Kazimierz Patkowski (1890-1942).**

Aleksander Patkowski, którego kolejną rocznicę urodzin obchodzić będziemy uroczysto w Sandomierzu w dniu 4 marca br znalazł się wśród 20 wybitnych postaci Ziemi Świętokrzyskiej przypominanych w ramach obchodów 90-lecia ODRODZENIA POLSKI w roku 2008.

Sandomierz pamięta o swoim niezwykłym mieszkańcu, wspaniałym pedagogu, społeczniku, pisarzu, krajoznawcy, twórcy regionalizmu polskiego i gorącym patriocie.

W Sandomierzu odbyło się wiele uroczystości poświęconych życiu i działalności Aleksandra Patkowskiego.

W czerwcu 1990 roku odbyła się dwudniowa sesja naukowa w 100-lecie urodzin twórcy regionalizmu polskiego Aleksandra Patkowskiego. Sesja prowadzona była przez regionalistę Zbigniewa Puławskiego z Sandomierza, którą prowadził wspólnie z Andrzejem Rembalskim z WSP Kielce.

Kolejne sesje odbyły się w 105, 110, 115 i 120 rocznicę urodzin Aleksandra Patkowskiego. Honorowymi gośćmi uroczystości byli: m.in. min. MEN. Anna Radziwiłł, córka Aleksandra prof. Hanna Patkowska, p. Wojciech Targowski siostrzeniec Patkowskiego z małżonką i delegacja miasta Ożarowa, miejsca urodzenia regionalisty (4 marca 1890 r.).

Dzięki inicjatywie red. Zbigniewa Puławskiego powstał w październiku 1990 roku film dokumentalny pt. Aleksander Kazimierz Patkowski (1890-1942) – Twórca regionalizmu polskiego, w reżyserii Grzegorza Dybowskiego z TVP 1.

Ten 32 minutowy film został nakręcony w październiku roku 1990, po uroczystej sesji naukowej zorganizowanej przez regionalistów kieleckich i sandomierskich.

Dla mnie Aleksander Patkowski jest wzorem pedagoga, człowieka, obywatela i polskiego patrioty. Jestem zafascynowany jego życiem i dokonaniem podkreślał na uroczystościach Zbigniew Puławski działacz kultury i inicjator obchodów rocznicowych. Mówca podkreślił olbrzymie zasługi bohatera spotkania dla środowiska nauczycielskiego, dla tworzenia szkolnictwa w Polsce Odrodzonej, dla kształcenia wychowawców nowych pokoleń młodzieży.

Inwencja twórcza Patkowskiego była niespożyta. Powołał on do istnienia m.in. Powszechne Uniwersytety Regionalne (pierwszy powstał w Sandomierzu w 1923 r.), Komitet Obrony Puszczy Jodłowej, zorganizował Wystawę Świętokrzyską w Warszawie i Kielcach, I Kongres Krajoznawczy w Poznaniu (r. 1929). Pisał liczne artykuły, redagował książki i czasopisma takie jak: Polska Oświata Pozaszkolna, Ziemia, Pamiętnik Świętokrzyski –Kielce 1931 (Wacław Borowy nazwał tę publikację arcydziełem literatury krajoznawczej), Sandomierskie – Góry Świętokrzyskie –Poznań 1938 i wiele innych.

Jedną z największych zasług bohatera sztuki Żeromskiego pt. „Uciekła mi przepióreczka” jest wychowanie całych zastępów wspaniałych uczniów takich jak: Adam Bień, Bolesław Babski, Czesław Latawiec, Wincenty Burek, Piotr Banackowski.

Patkowski kochał młodzież i był przez nich kochanym.

Patkowski przyjaźnił się z Aleksandrem Janowskim twórcą Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, zafascynowany był Stefanem Żeromskim i swoim kolegą szkolnym, wybitnym polonistą prof. Wacławem Borowym i prof. Karolem Zawodzińskim.

Zbrodnicza działalność niemieckich najeźdźców, polegająca na eksterminacji m.in.

inteligencji polskiej, spowodowała aresztowanie, pobyt na Pawiaku a potem wywiezienie Aleksandra Patkowskiego do KL Auschwitz, gdzie został zamordowany 22 marca 1942 r.

W ostatnim liście do rodziny w Sandomierzu Aleksander napisał m.in. prochów moich nie znajdziecie, sercem zostaję z Wami i każdą cząstką Ziemi Sandomierskiej.

Zespół Szkół Ekonomicznych przy ul. Żeromskiego 8 (budynek dawnego Gimnazjum Męskiego, w którym Patkowski był nauczycielem) oraz Liceum Ogólnokształcące Nr 1 – CG a także Oddział ZNP w Sandomierzu i miejscowy Oddział PTTK powinny pamiętać o tym Wybitnym Sandomierzaninie.

PS. W październiku 2019 r. Rada Miasta Sandomierza jednogłośnie przyjęła mój wniosek o nadanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Sandomierza dla Aleksandra Kazimierza Patkowskiego.

Przystąpiłem także do opracowania monografii o Aleksandrze Patkowskim – twórcy regionalizmu polskiego.

Poszukuję funduszy na wydanie dzieła o życiu i działalności tego wybitnego Polaka i patrioty, mojego krajanina. Chciałbym znaleźć dobrego wydawcę!

Zbigniew Puławski

27-600 Sandomierz ul. Gen. M.Sokolnickiego 12

Kontakt:

Tel 723404396

Facebook /zbigniew puławski

Email:zbyszek-sandomierz@wp.pl

Uaktualniono 4 marca 2021 r.

Podpisy do zdjęć

1. Wśród rodziny. Sandomierz ok. 1905 r.
2. Oleś z siostrą w Krakowie
3. Aleksander Patkowski wśród swoich wychowanków
4. Jeden z ostatnich listów do Sandomierza
5. Ekipa realizująca film TVP o Aleksandrze Patkowskim 1990 r.